

حسابرسي & محافظه كاري حسابداري

سعيد بواتي، عليرضا لورستاني

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حسابرسی و محافظه کاری حسابداری

تالیف :

سعید براتی

علیرضا لرستانی

انتشارات موجک

سرشناسه: براتی، سعید، ۱۳۶۶ -

عنوان و نام پدیدآور: حسابرسی و محافظه کاری حسابداری / تالیف سعید براتی، علیرضا لرستانی.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۱۹ ص.: جدول، نمودار.

شابک: ۱۸۰۰۰۰ ریال، ۱-۵۹-۸۶۳۴-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: حسابرسی

Auditing: موضوع

موضوع: صورت‌های مالی

Financial statements: موضوع

موضوع: حسابداری

Accounting: موضوع

شناسه افزوده: لرستانی، علیرضا، ۱۳۶۵ -

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ح ۴ب/ HF۵۶۶۷

رده بندی دیویی: ۶۵۷/۴۵

شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۵۸۹۸۸

انتشارات موجک

تلگرام: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۶ - ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۳ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir

عنوان: حسابرسی و محافظه کاری حسابداری

تالیف: سعید براتی، علیرضا لرستانی

طراح جلد: سیده زهرا روشنایی

مشخصات ظاهری: ۱۱۹ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: بهار ۱۳۹۶، تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال، شابک: ۱-۵۹-۸۶۳۴-۶۰۰-۹۷۸

حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

تقدیم به :

عصاره هستی ام، الهه بی تاب عشقم، اسوه صبر و استقامتم

مادر

و چهره سیمین پدرم که سپید موی گشت تا سفید روی گردهم

و همسر مهربانم که با تمام نیرو مرا در این راه یاری کرد

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱.....	سخن مولف
۳.....	بخش اول: حسابرسی و محافظه کاری حسابداری
۵.....	فصل اول: انواع حسابرسی
۵.....	۱-۱ مقدمه
۵.....	۲-۱ مبنای طبقه بندی حسابرسی
۶.....	۳-۱ انواع حسابرسی از نظر محتوا
۶.....	۱-۳-۱ حسابرسی صورت های مالی
۶.....	۲-۳-۱ حسابرسی جامع
۶.....	۴-۱ جنبه های گوناگون حسابرسی جامع
۶.....	۱-۴-۱ حسابرسی رعایت
۷.....	۲-۴-۱ حسابرسی عملیاتی
۷.....	۳-۴-۱ حسابرسی برنامه
۷.....	۴-۴-۱ حسابرسی داخلی
۸.....	۵-۱ انواع حسابرسی از لحاظ چگونگی انجام کار
۸.....	۱-۵-۱ حسابرسی مستمر
۸.....	۲-۵-۱ حسابرسی ضمنی
۸.....	۳-۵-۱ حسابرسی نهایی
۹.....	۶-۱ انواع حسابرسی از لحاظ تابعیت زمانی

- ۹-۶-۱ حسابرسی مستقل ۹
- ۹-۶-۲ حسابرسی داخلی ۹
- ۹-۷-۱ انواع حسابرسی از لحاظ دلیل ارجاع کار ۹
- ۹-۷-۱-۱ حسابرسی الزامی ۹
- ۹-۷-۱-۲ حسابرسی اختیاری ۹
- ۹-۷-۱-۳ حسابرسی ویژه ۹

۱۱..... فصل دوم: اهداف حسابرسی

۱۳..... فصل سوم: قضاوت حرفه‌ای حسابرس

۱۵..... فصل چهارم: تغییر حسابرس

- ۱۵-۴ پدیده تغییر حسابرسان ۱۵
- ۱۷-۴ ماهیت تغییر حسابرس ۱۷
- ۱۸-۴ تغییر حسابرس مستقل و ملاحظات هزینه‌ای ۱۸

۱۹..... فصل پنجم: استقلال حسابرسان

- ۱۹-۵ تعاریف مختلف از استقلال حسابرسان ۱۹
- ۲۰-۵ فرایند تغییر حسابرس مستقل و استقلال حسابرسان ۲۰
- ۲۰-۵ ویژگی‌های استقلال حسابرسان ۲۰
- ۲۰-۳-۵ استقلال ذهنی ۲۰
- ۲۰-۳-۵ استقلال ظاهری ۲۰

۲۳..... فصل ششم: تجربه بین‌المللی از تغییرات حسابرس

- ۲۳-۶-۱ ایتالیا ۲۳

۲۳.....	۲-۶ برزیل
۲۴.....	۳-۶ سنگاپور
۲۴.....	۴-۶ اتریش
۲۵.....	۵-۶ انگلستان
۲۵.....	۶-۶ فرانسه
۲۶.....	۷-۶ اسپانیا
۲۶.....	۸-۶ هلند
۲۷.....	۹-۶ ژاپن
۲۷.....	۱۰-۶ کانادا
۲۸.....	۱۱-۶ آلمان
۲۹.....	۱۲-۶ آمریکا

فصل هفتم: تغییر حسابرس در ایران

۳۱.....	۱-۷ فرآیند تغییر حسابرس در ایران
۳۲.....	۲-۷ دوره تصدی حسابرس
۳۳.....	۳-۷ الزام به حسابرسی و تغییر حسابرس مستقل در بورس اوراق بهادار تهران

فصل هشتم: محافظه کاری

۳۵.....	۱-۸ مفید بودن اطلاعات مالی
۳۶.....	۲-۸ مفهوم محافظه کاری

فصل نهم: دیدگاه‌های محافظه کاری

۳۹.....	۱-۹ دیدگاه قراردادی
۴۰.....	۲-۹ دیدگاه دعاوی حقوقی
۴۱.....	۳-۹ دیدگاه تقاضای منظم محافظه کاری

۴-۹ دیدگاه مالیاتی ۴۲

۵-۹ دیدگاه هزینه‌های سیاسی ۴۲

۶-۹ رقابت در بازار ۴۳

فصل دهم: انواع محافظه کاری ۴۵

۱-۱۰ محافظه کاری نامشروط ۴۵

۲-۱۰ محافظه کاری مشروط ۴۶

فصل یازدهم: معیارهای اندازه‌گیری محافظه کاری ۴۹

۱-۱۱ معیار عدم تقارن زمانی در شناسایی سود و زیان ۴۹

۲-۱۱ معیار محافظه کاری مبتنی بر ارزش‌های بازار ۵۰

۳-۱۱ معیارهای محافظه کاری مبتنی بر ارقام تعهدی ۵۱

۴-۱۱ معیار چولگی منفی توزیع سود و جریان‌های نقدی ۵۲

فصل دوازدهم: محافظه کاری حسابداری ۵۵

۱-۱۲ عوامل موثر بر محافظه کاری ۵۵

۲-۱۲ رقابت در بازار ۵۶

۳-۱۲ محافظه کاری حسابداری و ساختارهای رقابتی محصولات ۵۷

۴-۱۲ انواع رقابت و محافظه کاری حسابداری ۵۹

۱-۴-۱۲ محافظه کاری حسابداری و رقابت برای جلوگیری از ورود رقبای جدید (بالقوه) ۵۹

۲-۴-۱۲ محافظه کاری حسابداری و رقابت با شرکای (رقبای) حاضر در صنعت (بالفعل) ۶۰

۵-۱۲ اندازه‌گیری رقابت ۶۲

۶-۱۲ تامین مالی و محافظه کاری حسابداری ۶۳

بخش دوم: مطالعه موردی (بررسی تأثیر چرخش موسسه حسابرسی و دوره تصدی
حسابرس بر محافظه کاری در گزارش سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس
اوراق بهادار تهران) ۶۵

فصل سیزدهم: کلیات ۶۷

۱-۱۳ مقدمه ۶۷

۲-۱۳ بیان مساله ۶۸

۳-۱۳ مدل مفهومی ۶۹

۴-۱۳ اهمیت مساله ۷۲

۵-۱۳ فرضیه ها ۷۳

۶-۱۳ شرح واژه ها و اصطلاحات ۷۳

۷-۱۳ متغیرها ۷۵

۸-۱۳ شیوه اندازه گیری متغیرها ۷۵

۹-۱۳ جامعه و نمونه آماری ۷۸

فصل چهاردهم: بررسی تحقیقات مشابه ۸۱

۱-۱۴ تحقیقات خارجی ۸۱

۲-۱۴ تحقیقات داخلی ۸۴

فصل پانزدهم: تجزیه و تحلیل داده ها ۸۹

۱-۱۵ آماره های توصیفی متغیرها ۸۹

۲-۱۵ آزمون ضرایب همبستگی ۹۰

۳-۱۵ آزمون پایایی، آزمون ریشه واحد ۹۲

۴-۱۵ مراحل تخمین مدل به وسیله داده های ترکیبی ۹۲

۵-۱۵ آزمون فرضیه ها ۹۴

۹۵..... ۶-۱۵ تجزیه و تحلیل فرضیه‌ها با استفاده از داده‌های ترکیبی

۱۰۹ **فصل شانزدهم: نتیجه‌گیری و پیشنهادها**

۱۰۹ ۱-۱۶ ارزیابی و تشریح نتایج آزمون فرضیه‌ها

۱۱۱ ۲-۱۶ نتیجه‌گیری

۱۱۳ ۳-۱۶ پیشنهادهای کاربردی

۱۱۵ **منابع**

۱۱۵ منابع فارسی

۱۱۷ منابع لاتین

سخن مولف

در این کتاب، به تبیین اثر چرخش موسسه حسابرسی و دوره تصدی حسابرس بر محافظه کاری در گزارش سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته شده است. برای اندازه‌گیری محافظه کاری در گزارش سود از مدل‌های باسو و بال-شیواکومار استفاده شده است. داده‌های کتاب با استفاده از نمونه‌ی آماری شامل ۷۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، برای دوره‌ی زمانی ۱۳۸۰-۱۳۹۰ به روش تحلیل داده‌های ترکیبی و رگرسیون حداقل مربعات مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند.

کتاب، شامل چهار فرضیه بوده که به بررسی رابطه‌ی بین چرخش موسسه حسابرسی و دوره تصدی حسابرس بر محافظه کاری در گزارش سود پرداخته‌اند. در کل، نتایج کتاب نشان داد که چرخش حسابرس در شرکت‌های مورد مطالعه با محافظه کاری در سود رابطه‌ی مثبت معناداری داشته است. یعنی، هر چه چرخش حسابرسان بیشتر شود، محافظه کاری در سود نیز بیشتر می‌شود. همچنین، نتایج آزمون فرضیه‌ها نشان داد که شرکت‌های صاحبکار که دوره تصدی حسابرسی طولانی‌تری دارند گزارش‌های محافظه کارانه کمتری خواهند داشت.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

این کتاب به دو بخش فصول آموزشی و فصول پژوهشی تقسیم خواهد شد. بخش اول شامل مباحث آموزشی در زمینه حسابرسی و محافظه کاری حسابداری می‌باشد. فصول آموزشی شامل دوازده فصل: انواع حسابرسی، اهداف حسابرسی، قضاوت حرفه‌ای حسابرس، تغییر حسابرس، استقلال حسابرسان، تجربه بین‌المللی از تغییرات حسابرس، تغییر حسابرس در ایران، محافظه کاری، دیدگاه‌های محافظه کاری، انواع محافظه کاری، معیارهای اندازه‌گیری محافظه کاری، محافظه کاری حسابداری می‌باشد.

در بخش دوم رابطه چرخش موسسه حسابرسی و دوره تصدی حسابررس با محافظه‌کاری در گزارش سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تبیین خواهد شد. فصول پژوهشی شامل چهار فصل: کلیات، بررسی تحقیقات مشابه، تجزیه و تحلیل داده‌ها، نتیجه‌گیری و پیشنهادها می‌باشد.

در پایان، بر خود لازم می‌دانیم از همه عزیزانی که در مراحل گوناگون آماده‌سازی این کتاب ما را یاری نموده‌اند بویژه از جناب آقای دکتر مجید زنجیردار که در نگارش این کتاب راهنمایی‌های زیادی نمودند و در مراحل مختلف بدون هرگونه محدودیتی قبول زحمت فرموده و از هرگونه کمکی دریغ ننمودند صمیمانه تقدیر و تشکر می‌نمائیم.

سعید براتی، علیرضا لرستانی

بهار ۱۳۹۶